

Internkontroll KS 2016

Kommunstyrelsen

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	3
2	Övergripande bedömning samt förslag på åtgärder.....	4
3	Löner.....	5
4	IT.....	6
5	Ekonomi och upphandling.....	7
6	Styrning.....	9

1 Inledning

Syftet med intern kontroll i Värmdö kommun är att säkra en effektiv förvaltning och att undgå allvarliga fel. En god intern kontroll ska bidra till att ändamålsenligheten stärks och att verksamheten med medborgarnas bästa för ögonen, bedrivs effektivt och säkert.

Nämnderna och styrelserna har det yttersta ansvaret för att utforma en god intern kontroll inom respektive verksamhetsområde.

Denna rapport redovisar resultatet av den interna kontroll som utförts under året 2016 med utgångspunkt från kommunstyrelsens internkontrollplan för 2016.

2 Övergripande bedömning samt förslag på åtgärder

En övergripande bedömning av den interna kontrollen för 2016 för Kommunstyrelsen (KS) visar att det finns förbättringsmöjligheter inom vissa områden. I många avseenden rörande administration och ekonomi råder en långt driven decentralisering i förvaltningsorganisationen. När arbetsuppgifter utförs av många medarbetare (och uppgiften ofta utgör en liten del av medarbetarens totala arbetsmängd) finns det en risk för att det ibland kan bli fel. Så är fallet särskilt om arbetsmomentet utförs sällan, kanske någon gång per år. Exempel på förbättringsområden är hantering av skattemässiga och interna regler kring representationsgåvor och dröjsmålsräntor/påminnelseavgifter på leverantörsfakturor, även om det inte handlar om stora brister. Efterlevnaden av investeringsregler för inköp av inventarier bör kunna bli bättre. I vissa fall kommer regler och anvisningar att kompletteras och kommuniceras till verksamheten, bl a i samband med utbildning. Dock, för att kunna eliminera avvikelser full ut (eller i det närmaste) torde krävas en omfattande administrativ centralisering, en utveckling som skulle ha nackdelar av annat slag.

Ett område som föreslås kommuniceras ytterligare är risken för ej korrekt bokförda löner där utanordningslistor för lön inte flera fall inte är signerade (och därmed förmodas ej vara kontrollerade) av chefer.

I övrigt har de gjorda internkontrollerna på respektive risk visat tillfredställande resultat under 2016 och bedöms inte kräva inga ytterligare åtgärder.

3 Löner

Stickprovskontroller i årets internkontroll (50 stycken när det gäller utbetalt arvode) visar att i princip samtliga lönekostnader är rätt utbetalda och konterade till rätt person på rätt objekt. Här bedöms inga ytterligare åtgärder behöva vidtas i nuläget. Samma resultat återfanns även i internkontrollen för 2015 varför förslaget är att fokusera på andra eventuella risker inför beslut om internkontrollplanen för 2017.

För att kontrollera att inte felaktiga löner betalas ut valdes kontrollmomentet att följa upp att chefer signerar sina utanordningslistor, dvs att de i samband med detta intygar att de har kontrollerat att (brutto) lönerna på respektive objekt är korrekta.

5404 st utanordningslistor skapades under 2016. Av dessa visade sig 3916 st vara signerade av chefer och 1488 st var osignerade. Dvs 72,5% är signerade med risk för att övriga osignerade utanordningar skulle kunna innehålla fel löner betalas ut till fel person. Att sådana fel har förekommit kan inte beläggas men heller inte uteslutas. Då det är stora belopp som utbetalas i löner genomförs utbildning och kommunikation till chefer i samband med chefsintroduktionen. Förvaltningen avser initiera ytterligare kommunikation kring riskerna för ej korrekt bokförda löner och dess eventuella konsekvenser, i syfte att få fler chefer att signera sina listor.

Kontrollmoment	Kontrollmetod	Frekvens	Slutdatum	Ansvarig
Politiska arvoden är korrekt uträknade och korrekt utbetalade	Stickprov	1 ggr/år	2016-12-31	Katrin Ljungholm
Chefer signerar sina utanordningslistor, dvs att de har kontrollerat att lönerna på respektive objekt är korrekt.	Stickprov	1 ggr/år	2016-12-31	Katrin Ljungholm

4 IT

För 2016 valdes risken att investeringar i system inte genererar den nytta de är tänkta att göra ut för internkontroll av de fem mest verksamhetskritiska systemens förvaltning.

De fem mest verksamhetskritiska system som identifierades var:

- Raindance
- Heroma
- IT-plattformen i sig
- Public 360
- Combine

Urvalet gjordes genom att beakta de faktorer systemen påverkar, med särskild fokus på den betydelse systemen har för medborgares hälsa och liv, samt andra viktiga samhällsfunktioner. Stora effekter på organisationens förmåga att arbeta har också tagits i beaktande, såväl som förekomsten av mycket känsliga uppgifter.

Resultatet av internkontrollen visade att samtliga system har fungerande systemförvaltning, systemförvaltare utsedda och aktiv samt att leverantörsförhållande är etablerat och avtalsreglerat. Dokumentation är aktuell och återfinns på intranätet i gruppen för systemförvaltning.

När det gäller IT-plattformen i sig är den en metakategori som i sin tur består av ett större antal inbördes relaterade system. Intern avdelning för drift finns, uppbackad av avtal mot såväl leverantör såsom konsulter. Ingen enskild systemförvaltare finns, men uttalade ansvarsområden för de olika undersystemen är definierade. Även här återfinns dokumentation på intranätet i gruppen för systemförvaltning.

Bedömningen är att systemförvaltningen för kommunens fem mest verksamhetskritiska system finns på plats och fungerar.

Kontrollmoment	Kontrollmetod	Frekvens	Slutdatum	Ansvarig
Kontroll av att det finns fungerande systemförvaltning för kommunens fem mest verksamhetskritiska system	Kontroll av de fem mest verksamhetskritiska systemens förvaltning	1 ggr/år	2017-06-30	Björn Strååt

5 Ekonomi och upphandling

Inom ekonomi och upphandling har internkontrollen för 2016 koncentrerats på hur verksamheten hittar information om och utför kontering av fakturor när det gäller reglerna kring representationsgåvor, dröjsmålsränta/påminnelseavgifter, moms och efterlevnad av interna investeringsregler.

Internkontrollen för risken ”felaktigt hanterade skattemässiga och interna regler kring representationsgåvor” gjordes med hjälp av ett urval av 20% av verifikaten vart 3:e och 10:e varje månad, totalt 24 stycken stickprov. Det handlade om kontroll av att gåvorna inte översteg angivna beloppsgränser i kommunens riktlinjer (kommunens egna gränser är snävare än de skattemässiga) och att antalet gåvor per person under anställningstiden följer riktlinjerna. Vidare kontrollerades den interna regeln om att inte köpa och ge bort presentkort (presentkort kan i princip omvandlas till kontanter och är därmed vanligtvis skattepliktigt).

Resultatet av stickkontrollen visar att i två fall överstiger utbetalda belopp i riktlinjerna angivna beloppsgränser. Vidare noteras att vid två tillfällen har presentkort inhandlats. I urvalet finns inga indikationer på att någon anställd fått representationsgåvor vid flera tillfällen än tillåtet, dock är det svårt att helt och fullt kontrollera detta.

Kommunstyrelsens personal har i nov/dec 2016 utbildats utifrån kommunens nya regler för representation. Vidare övervägs utbildning till personal inom övrig verksamhet, bland dem som granskar och attesterar fakturor avseende representation och representationsgåvor.

Under år 2016 hade Värmdö kommun kostnader för dröjsmålsräntor om 689 tkr. En viss reservation kringgårdar dock siffran, eftersom att det inte är alldeles säkert att alla dröjsmålsräntor har bokförts på korrekt baskonto. Notabelt är att bland 50 kontrollerade fakturor hade sex fakturor även annat än dröjsmålsränta konterade på samma konto, tre fakturor avsåg inte dröjsmålsränta alls.

Främsta orsaken till dröjsmålsräntor är att leverantörsfakturor inte hanterats i tid i ekonomisystemet av granskningsattestanter och beslutsattestanter. Numera förekommer även andra begrepp än påminnelseavgifter, t ex förseningsavgifter. Rutinen för kontering av dröjsmålsräntor kommer att kompletteras med avseende på hur olika avgifter ska hanteras och konteras.

Kommunens fakturering rörande större avgiftssystem (VA, barnomsorgsavgifter mm) görs systematiskt och med synnerligen liten risk att det uppstår fel relativt momsagstiftningen. Däremot skulle det kunna finnas risk för felaktig tillämpning i kommunens ströfakturering (udda fakturor), låt vara att denna är av begränsad omfattning. Momsagstiftningen är relativt komplex och ibland svår att tolka. Stickproven bland ströfakturering gällande efterlevd momsagstiftning visar att tre av 35 stickprover var felaktiga i något avseende. Rutinerna kring momsagstiftningen får därmed anses fungera tillfredställande. Detta gäller även inköp från utlandet/utländska fakturor (fem av 50 fakturor innehöll någon form av fel i konteringen). En omläggning gjordes av fakturahanteringen för att säkerställa riktigheten i momsagstiftningen, nämnda stickprov tyder på att det har slagit relativt väl ut.

Vid kontroll av efterlevnaden av interna investeringsregler mot beloppsgränser för inventarier av lägre värde och treårsinventarier visade det sig att 20 av 35 stickprov var korrekt redovisade. Tre stickprov gick inte att bedöma pga i avsaknad av underlag. Resterande 11 stickprov var felaktigt redovisade. I huvudsak gäller det inköp av bord, stolar och skåp till kommunhus och skolor. Det bör då beaktas att det kan finnas osäkerhet i vissa fall kring om det rör sig om investeringar eller reparation, vilket delvis kan vara en förklaring. Konsekvensen av fel blir att utgifterna klassificeras som investeringar när de i stället borde bokförts som driftkostnader. Det handlar om begränsade summor, men det är likväl principiellt felaktigt. Gällande rutiner till verksamheten kommer att kommuniceras ytterligare.

Kontrollmoment	Kontrollmetod	Frekvens	Slutdatum	Ansvarig
Kontroll av rätt belopp, antal ggr/anställd och förbud mot generella presentkort mot skattemässiga och interna regler kring representationsgåvor	Stickprov	1 ggr/år	2016-12-31	Helene Säfkvist-Wimnell
Kontroll av kontering samt orsak till dröjsmålsräntor och påminnelseavgifter på leverantörsfakturor	Stickprov	1 ggr/år	2016-12-31	Helene Säfkvist-Wimnell
Kontroll av efterlevnaden av momslagen på utgående fakturor (kundfakturor) framförallt vad gäller ströfakturering	Stickprov	1 ggr/år	2016-12-31	Helene Säfkvist-Wimnell
Kontroll av efterlevnad av momslagen vid inköp från utlandet, sk utländska fakturor	Stickprov	1 ggr/år	2016-12-31	Helene Säfkvist-Wimnell
Kontroll av efterlevnad av interna investeringsregler mot beloppsgräns för inventarier av lägre värde och treårsinventarier	Stickprov	1 ggr/år	2016-12-31	Helene Säfkvist-Wimnell

6 Styrning

I den interna kontrollen identifierades risker för 2016 kring bristande följsamhet till interna styrdokument och att uppdrag inte verkställs i enlighet med politiska beslut.

Den genomförda internkontrollen visar att efterlevnad av checklista för gestaltning och miljö fanns i samtliga 4 fall under 2016. Uppföljning gjordes också för styrdokumentet Kommunikationspolicy och när Värmdö drabbades av en vattenincident under hästen 2016 och ett kraftigt snöoväder i november fungerade efterlevnaden av kommunens kommunikationspolicy väl.

Under 2016 har en inventering av över 280 styrdokument påbörjats. Slumpmässiga stickprov har tagits av styrdokument där efterlevnaden av åtaganden kontrollerades. Inventeringen kommer att fortsätta under 2017.

Värmdö kommun antog 2013 en plan för ett systematiskt och långsiktigt arbete med att minska andelen skadliga ämnen inom kommunens verksamheter. Under 2016 arbetade 83% av Värmdös kommunala förskolor och skolor efter planen. Siffran baserar sig på en enkät som skickades ut till kommunens kommunala förskolor och grundskolor i början av 2017. Svarefrekvensen var 71%. Av de svarande hade 28% av skolorna och förskolorna genomfört planens alla steg under 2016 och 55% hade påbörjat arbetet.

Förvaltningens verkställighet av fattade beslut redovisas i uppdragsuppföljningen i Verksamhetsberättelsen för kommunstyrelsen.

Kontrollmoment	Kontrollmetod	Frekvens	Slutdatum	Ansvarig
Kontroll av efterlevnad till beslutade styrdokument och eventuella åtaganden dessa medför	Stickprov	1 ggr/år	2016-12-31	Frida Nilsson
Förvaltningens verkställighet av fattade beslut	Stickprov	1 ggr/år	2016-12-31	Frida Nilsson